

Силабус курсу

Теоретичні та практичні аспекти французької ономастики

Ступінь вищої освіти – перший
(бакалаврський) рівень
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 014.02 Середня освіта. Мова та
література (французька)
Освітньо-професійна програма «Середня
освіта (Французька мова і література)»
Компонент освітньої програми: вибірковий
Рік підготовки, семестр – 1 рік, 2 семестр
Кількість кредитів – 3
Мова викладання: французька
Дні занять: -
Консультації: -

Керівники курсу

Канд. філол. наук, доц. Пежинська Ольга Михайлівна

Контактна інформація: opezhynska@gmail.com 0352-43-58-31 (деканат)

Опис дисципліни

Дисципліна «Теоретичні та практичні аспекти французької ономастики» спрямована на засвоєння студентами основних принципів функціонування французьких ономастичних одиниць, формування умінь визначати специфіку їхнього оформлення й уживання; набуття навичок перекладання, транслітерації французьких власних назв, застосування їх у текстах різної тематики й спрямування; удосконалення навичок роботи з джерелами, науковою та довідковою літературою; засвоєння основних методів дослідження французьких власних назв, здійснення етимологічного та словотвірного аналізу; розвиток творчих здібностей слухачів, орієнтування на дослідницьку роботу.

Структура курсу

Години			Тема	Результати навчання	Завдання
лекції	семінари	сам. робота			
Змістовий модуль 1					
Теоретичні основи ономастики, французька антропоніміка					
2	1	2	Ономастика як розділ мовознавства. Предмет, об'єкт, методи.	Володіти знаннями про основні поняття, підходи курсу; здатність вільно оперувати спеціальною термінологією	Питання, обговорення
1	1	2	Власна назва та загальна назва (спільне й відмінне). Особливості французьких власних назв.	Уміти аналізувати французькі власні назви, визначати їхню специфіку, здійснювати етимологічний та словотвірний аналіз;	Питання, дискусія, обговорення
1	1	2	Розділи ономастики. Антропоніміка. Топоніміка. Художня ономастика.	Знати основні розділи ономастичної науки; засвоїти базову термінологію ономастики;	Питання, дискусія, обговорення
1	1	2	Власні імена людей. Імена. Особливості іменування людини у французькій мові. Давні й сучасні французькі імена.	Уміти аналізувати французькі власні імена, визначати їхню специфіку, здійснювати етимологічний та словотвірний аналіз;	Питання, обговорення
1	1	2	Принципи вибору імені. Вірування, пов'язані з іменами. Популярність імен в окремі періоди розвитку суспільства, мода на французькі імена.	уміти перекладати й транслітерувати французькі власні назви	Питання, обговорення
1	1	2	Прізвищеві назви, прізвища, прізвиська. Давні й сучасні французькі прізвищеві назви. Принципи називання. Етимологія французьких прізвищ. Історія роду та історія прізвища. Зміна імені,	Знати граматичні особливості власних назв, зокрема, французьких, правильно використовувати їх у текстах різного спрямування й тематики.	

			зміна прізвища. Псевдо, псевдоніми.		
Змістовий модуль 2					
Французька топоніміка та практичні аспекти її перекладання					
1	1	4	Французькі гідроніми. Основні мотиви називання. Етимологія.	Уміти користуватися науковою та довідковою літературою, корпусами текстів, здійснювати пошук джерел для аналізу одиниць ономастичної лексики;	Питання, дискусія
1	1	2	Гідроніми на старих та сучасних мапах.	уміти аналізувати французькі гідроніми, визначати їхню специфіку, здійснювати етимологічний та словотвірний аналіз	Питання, обговорення
1	1	2	Французькі урбаноніми. Походження назв. Старі та сучасні назви.	уміти аналізувати французькі урбаноніми, визначати їхню специфіку, здійснювати етимологічний та словотвірний аналіз	Питання, обговорення
1	1	4	Проблеми перекладання та функціонування французьких назв. Перейменування.	уміти перекладати й транслітерувати французькі назви, користуватися науковою та довідковою літературою, корпусами текстів	Питання, обговорення, усний контроль
1	1	4	Французькі ороніми. Основна характеристика.	уміти аналізувати французькі ороніми, визначати їхню специфіку, здійснювати етимологічний та словотвірний аналіз	Питання, обговорення
1	1	2	Товарні знаки, товарні марки. Походження назв відомих французьких брендів.	Уміти самостійно здійснювати пошук джерел для аналізу одиниць ономастичної лексики; знати граматичні особливості назв, французьких товарних знаків,	Виконання індивідуального завдання

				правильно використовувати їх у текстах різного спрямування й тематики.	
Змістовий модуль 3					
Французька художня ономастика та практичні аспекти її перекладання					
2	1	4	Локальні французькі назви. Принципи іменування	уміти аналізувати локальні французькі назви, визначати їхню специфіку, здійснювати етимологічний та словотвірний аналіз	Питання, дискусія, виконання практичних завдань
1	1	4	Французька художня ономастика. Проблеми перекладання назв творів.	вміти групувати джерела, систематизувати матеріал, а також уміти аналізувати французьку художню ономастику, визначати її специфіку, здійснювати її етимологічний та словотвірний аналіз	Питання, обговорення, виконання практичних завдань, пошук та опрацювання інформації
1	1	4	Власні назви у французькому художньому тексті. Семантика, функціонування. Автор і персонаж.	Уміти самостійно здійснювати пошук джерел для аналізу одиниць ономастичної лексики; знати її семантику	Питання, обговорення, опрацювання практичних завдань
1	1	4	Переклад власних назв у французьких художніх текстах. Варіантність перекладів. Локалізація перекладів власних назв.	уміти перекладати й транслітерувати французькі власні назви, користуватися науковою та довідковою літературою, корпусами текстів	Питання, обговорення, виконання практичних завдань
1	2	4	Асоціативний словник власних назв. Принципи укладання.	Вміти групувати джерела, систематизувати ономастичний матеріал, працювати з каталогами	Питання, обговорення, виконання практичних завдань
1	2	2	Власні французькі імена в рекламному тексті.	Знати граматичні особливості назв, французьких товарних знаків, правильно	Питання, обговорення, виконання практичних завдань

				використовувати їх у текстах різного спрямування й тематики.	
--	--	--	--	--	--

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК5	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК7	Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу й інтерпретації інформації з різних джерел, дотримуючись норм академічної доброчесності.
ФК3	Здатність формувати іншомовну комунікативну компетентність учнів використовуючи традиційні та новітні теорії, принципи, напрямки, методи і технології в галузях педагогіки, психології, лінгвістики, методики навчання іноземних мов.
ФК5	Здатність використовувати професійні знання і практичні навички в галузі лінгвістики, літературознавства, зарубіжної літератури.
ФК14	Здатність брати участь у різних формах професійної комунікації (семінари, конференції, засідання методичного об'єднання, круглі столи, вебінари, дискусії тощо), застосовувати знання з психології, педагогіки, мовознавства, літературознавства, методики навчання іноземних мов.
	Програмні результати навчання
ПРН5	Знати й розуміти функціональні особливості іноземних мов, історію мов, літературні явища та вміти застосовувати ці знання у комунікації та професійній діяльності.
ПРН9	Аналізувати мовні явища і процеси рідної та іноземних мов, визначати їхню взаємодію на структурному рівні.
ПРН13	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідний навчальний матеріал з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

Літературні джерела

1. Горпинич В. О., Прийменко В. О. Катойконімія французької мови : [монографія] Ономастика і апелятиви. Вип. 32. Донецьк : ДНУ, 2008. 214 с.
2. Карпенко О. Ю. Прагматична спрямованість власних назв у художньому тексті. Методичні вказівки до спецкурсу. Для студентів факультету романо-германської філології. – Одеса, 1998. – 24 с.
3. Пежинська О.М. Короткий топонімічний словник-довідник Франції (топоніми та топооснови). Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2017. 64 с.
4. Пежинська О.М. Лінгвокультурологічні аспекти французької антропоніміки. Одеський лінгвістичний вісник. Науково-практичний журнал. Одеса, 2017. Вип. 9 (2). С. 29-33.
5. Пежинська О.М. Семантична варіативність топонімічних формантів (на матеріалі французької мови). Південний архів. Збірник наукових праць: філологічні науки. Херсон, 2018. № 72. С. 60-64.
6. Пежинська О. М. Аспекти методології ономастичних досліджень. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Соціальні комунікації. Київ, 2019. Т. 30 (69), п. 2. Ч. 1. С. 161–165.

7. Пежинська О. М. Топонімне словотворення у французькій мові. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Соціальні комунікації. 2020. Т. 31 (70), № 1, ч. 1. С. 20-213.
8. Пежинська О.М. Французькі власні назви-антропоніми з позиції змісту, форми та функції. Нова філологія. Збірник наукових праць. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2021. No 83. С. 200-208.
9. DOI <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2021-83-29>
10. Пежинська О. М. Способи утворення французьких топонімів, похідних від антропонімних назв / О. М. Пежинська // Scientific developments of european countries in the area of philological researches: collective : Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2020. P. 396-414.
11. Пежинська О.М. Особливості формування та функціонування відгідронімних топонімів. Актуальні проблеми іноземної філології та освітній соціокультурний процес: матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 8-9 грудня 2017 р. / за ред. Задорожної І.П. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2017. С. 72-75.
12. Пежинська О.М. Методологічна концепція ономастичних досліджень. Modern philology: relevant issues and prospects of research: international research and practice conference, 20-21 october 2017. Lublin: Izdavniesciba «Baltija Publishing». 2017. P. 123-125.
13. Пежинська О.М. Методологічні принципи та прийоми ономастичних досліджень (на матеріалі французької мови)/ Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті доктора філологічних наук, професора А.К. Корсакова, м. Одеса, 14 грудня 2018 р. Одеса: МГУ, 2018. С. 190-191.
14. Пежинська О. М. Formation des compétences linguistiques en apprentissage des noms propres. Франкофонія в умовах глобалізації і полікультурності світу збірник тез III Міжнародної науково-практичної конференції, 25 березня 2021. Тернопіль: ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2021. С.52-53.
15. Пежинська О.М., Бубняк Р.А., Бубняк Г.М. Значення пропріальної лексики у формуванні мовної та етнокультурної компетенції. Світовий розвиток науки та техніки, LVI Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. м. Запоріжжя, 7 грудня 2020 року. Ч.2, с. 83-89.
16. Склярєнко О. М., Склярєнко О.О. Типологічна ономастика : [монографія] : у 5 кн. Кн. перша : Лексико-семантичні особливості онімного простору. Одеса : Астропринт, 2012. 413 с.
17. Теория и методика ономастических исследований // А. В.Суперанская, В. Э. Сталтмане, Н. В. Подольская, А. Х. Султанов. Отв. ред. А. Непокупный. – М.: Наука, 1986. – 255 с.
18. Coste J. Dictionnaire des noms propres : Toponymes et patronymes de France. Paris : Armand Colin, 2006. 700 p.
19. Dauzat A. La Toponymie française. Paris : Payot, 1971. 335 p.
20. Dauzat A. Les noms de lieux. Origine et évolution. Paris : Librairie delagrave, 1926. 264 p.
21. Dauzat A. Dictionnaire étymologique des noms de famille et prenomes de France. Paris : Larousse, 1951. 620 p.
22. Vial É. Les Noms de villes et de villages. Paris : Belin, 1983 319 p.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10% від оцінки). Перескладання модулів і тем відбувається за наявності підтверджених поважних причин (наприклад, довідка від лікаря).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої

дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, у середовищі MOODLE).

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
- Передбачена можливість здобувачів отримати бали за **участь у неформальній освіті.**

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Змістовий модуль №1	Змістовий модуль №2	Змістовий модуль №3	ІНДЗ	Підсумковий контроль
20	20	20	20	20

Шкала оцінювання студентів

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складанн
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом